

**проф. д-р Горанчо Ангелов, Музичка академија,
Универзитет „ГоцеДелчев“, Штип, Северна Македонија**

**prof. PhD Gorancho Angelov, Music Academy, Goce Delcev
University, Stip, North Macedonia**

**„Македонски традиционални инструменти - органологија и
употреба некогаш и денес“**

**(Macedonian traditional instruments – organology and use
once and today)**

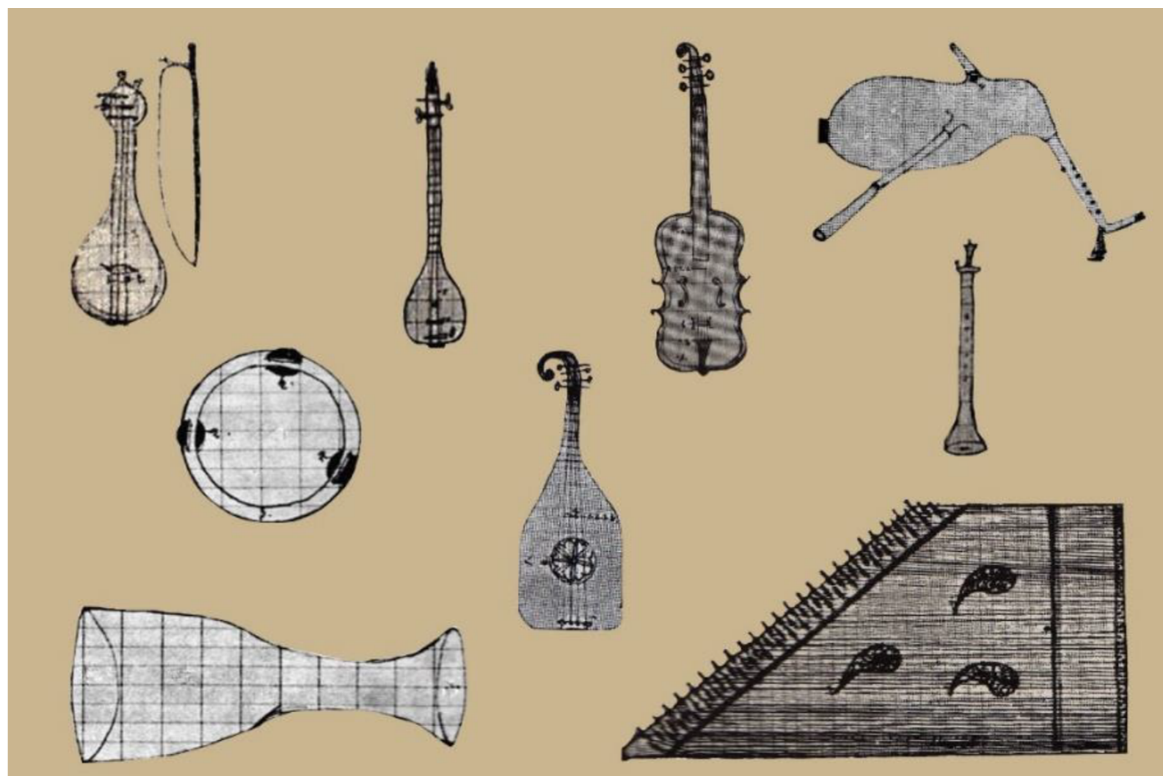
ТРАДИЦИОНАЛНИ МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ

- **Извори за органолошки истражувања**

- Ликовните претстави на инструментите (Фрески, икони и др.)
- Народните песни и преданија
- Записи на истражувачи: хроничари, фолклористи
- Публикации
- Информатори носители на инструменталната традиција.

- **Какви информации за инструментите добиваме од опфатените извори?**

- Ликовно претставување (изглед, држење на инструментот, начин на свирење)
- Во песни и преданија: терминологија на инструментите, функција, контекст на употреба)
- **делумен** опис: основни информации за инструментот (делумен употребливи)
- **конкретен** опис: материјали за изработување, процес на изработување, составни делови, држење на инструментот, начин на произведување на тонот, контексти на употреба и функција на инструментот и свирачот

Crtezi na instrumenti izработeni od makeodnskiot folklorist Marko Cepenkov

- **Прашање за потеклото на инструментите**

- Прашањето на автохтоност на старите музички инструменти
- Хипотези - од Источните земји, персиско-арапската традиција

КЛАСИФИКАЦИЈА НА МУЗИЧКИТЕ ИНСТРУМЕНТИ ВО МАКЕДОНСКАТА ИНСТРУМЕНТАЛНА ТРАДИЦИЈА

- Инструменти од постарата инструментална традиција
- Инструменти во градската традиција

Инструменти од постарата инструментална традиција – инструменти на руралната средина:

- Гајда
- Зурла
- Тапан
- Кавал (кафал)
- Тамбура
- Ќемане (ќемане)
- шупелка
- дудук
- Двојанка

- **Инструменти во градската традиција – чалгиски инструменти**
(инструменти од персиско-арапската традиција):

- Канон
- Ут
- Лаута
- Дајре
- Деф
- Тарабука
- Кларинет
- Виолина

Инструменти од поново потекло (европско)

- Хармоника
- Гитара
- Контрабас и др. (флејта, саксофон...)

Изработување на традиционалните инструменти од постарата традиција – народни инструменти

- Мајстори - изработувачи на инструменти
- Материјали
- Алат
- Процес на изработување на составните делови на инструментите

Функција на музичките инструменти

- **Во минатото:** магиска, митолошка, музичка, практична
- **Денес** – музичка и практична

Свирачи на традиционални инструменти

Полова припадност на свирачите на традиционални инструменти

Р.С. Македонија како мултиетничка држава

Етничка припадност

- Македонец, Ром, Албанец, Турчин,,,

Верска припадност

- Христијанин, муслиман

Прифатеност на инструментите од етнички заедници

- Инструменти кај православно население: гајда, кавал, тамбура, кемане, зурла, тапан
- Инструменти кај муслиманското население: кавал, тамбура, зурла, тапан

Пренесување на вештините на свирење

Свирачот како интерпретатор, креатор, композитор, чувар (архивар), учител пренесувач на усната музика (не запишана)

Музика

- Бордунски тип – двогласен
- Хетерофон тип

Традиционална употреба на народните инструменти

- Индивидуално
- Групно (два, три и повеќе инструменти; зурлациски состави)

Современа употреба

- Традиционален инструмент како дел од музички групи со современи инструменти

Контексти

Употреба на традиционалните музички инструменти:

- Во минатото: свадби, веридби, раѓање на дете, крштемки, верски празнувања, пеливанско борење
- денес: свадби, веридби, раѓање на дете, крштемки, верски празнувања, пеливанско борење
- современи контексти: спортски натпревари, политички собири, пречекување на учесници од спортски натпревари

Инструментите во функција на вокалната и орската традиција

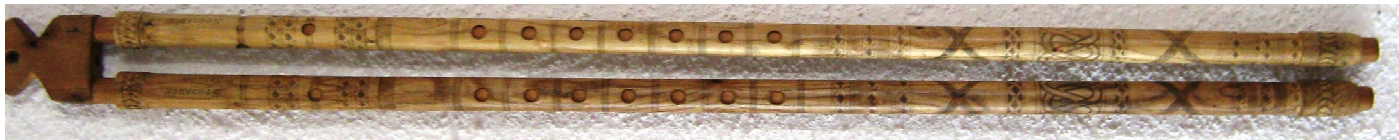
- Инструментите во вокалната музика
- Инструментите во орската традиција

Употреба на народните инструменти во современата музичка практика и авторското творештво

Instrumenti od postarata tradicija

Gajda

Par kavali

Tambura

Kemane (Kemene)

Zurla

Razni vidovi zurla
(Kaba, Jaram kaba, Dzura Gostivarska, Dzura gevgeliska,

Tapan

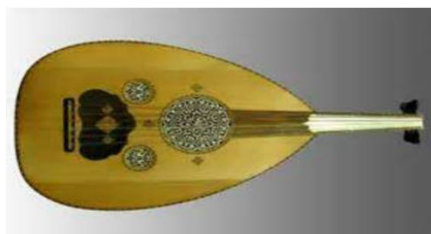

Shupelki, Duduci

Chalgiski instrumenti

Kanon

Ut

Lauta

Klarinet

Dzubush

Violina

Dajre

Def

Tarabuka

Chalgiski sostavi

Sostavi od tradicionalni instrumenti

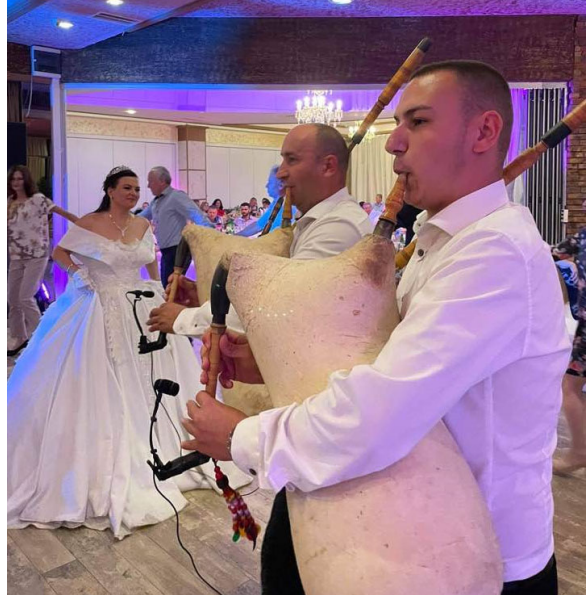

БЛАГОДАРАМ ЗА ВНИМАНИЕТО

